

RECOMANDĂRI COMPETENȚE ȘI ATITUDINI ALE UNUI PROFESOR INCLUZIV

Un profesor incluziv este acela care are cunoștințele și abilitățile de a se adapta nevoilor elevilor care întâmpină variate dificultăți și care au nevoie de o atenție specială. Diploma universitară și abilitatea de predare nu recomandă pe nimeni ca profesor incluziv. Aptitudinile noastre privind relația cu elevii cu nevoi speciale, la fel ca toate celelalte, necesită multă muncă și o continuă dezvoltare. De asemenea, o bază solidă psihopedagogică în cunoașterea elevilor și strategii de predare diferențiate, planificare a lecțiilor, evaluare și cunoașterea diferitelor tipuri de handicap, dizabilități, probleme.

Un profesor incluziv trebuie să **valorifice diversitatea celor care învață** deoarece diferențele trebuie considerate ca resurse așa încât abordările să fie folosite în clase eterogene. Toți elevii au posibilitatea să progreseze alături de colegi și să beneficieze de suportul necesar progresului.

Aptitudinile și abilitățile unui profesor incluziv care trebuie dezvoltate în cadrul competenței de valorizare a diversității celor care învață includ:

- A învăța să înveți din diferențe;
- A identifica cel mai potrivit mod de a răspunde diversității în toate situațiile;
- A oferi sprijin tuturor elevilor;
- A aborda diversitatea în implementarea curriculum-ului;
- A folosi diversitatea în abordarea învățării ca o resursă de predare;
- A contribui la crearea în școli a comunităților de învățare care respectă, încurajează și celebrează rezultatele tuturor elevilor.

Un profesor incluziv trebuie să posede **abilități de comunicare** ridicate și, mai presus de orice, **empatie** pentru a putea cunoaște elevul și a înțelege nevoile sale speciale. Un profesor care nu are aceste abilități are puține șanse să devină un profesor incluziv. Abilitățile de comunicare și empatia pot fi dobândite prin implicarea în diferite situații de relaționare cu alții. Adesea elevii spun că profesorii lor nu îi ascultă pentru a le înțelege comportamentul și câteodată ei nu au ocazia să explice de ce s-au comportat într-un anumit mod. **A-ți asculta elevii** este foarte important.

Abilitățile unui profesor incluziv care trebuie dezvoltate în cazul competenței comunicare includ:

- Comunicare verbală și non-verbală care poate răspunde diferitelor nevoi de comunicare ale elevilor, părinților și altor colaboratori;

- Susținerea dezvoltării abilităților și posibilităților de comunicare ale elevilor;
- Evaluarea și apoi dezvoltarea competenței ”a învăța să înveți” prin comunicare efectivă;
- Facilitarea abordărilor de învățare cooperativă;
- Implementarea unui comportament pozitiv care susține dezvoltarea și interacțiunile sociale;
- Cunoștințe despre prevenirea / medierea / rezolvarea conflictelor și modul în care pot fi ajutați elevii să depășească conflictele.

Voluntariatul prin diferite ONG-uri care derulează proiecte pentru persoane cu nevoi speciale poate contribui la dezvoltarea acestor abilități. O persoană care dorește o carieră didactică ar trebui să ia în considerare voluntariatul.

Un profesor incluziv trebuie să aibă **abilități organizaționale foarte bune** așa încât să poată organiza toată munca din clasă și din afara ei, în care să cuprindă fiecare elev. Fiecare profesor trebuie să participe la formare profesională orientată spre managementul clasei, ca parte a dezvoltării continue a carierei. **Dedicarea spre muncă, grija, înțelegerea, tratamentul egal** pentru toți elevii/părinții/profesorii.

O problemă serioasă o reprezintă **relația dintre profesor și familiile elevilor cu nevoi speciale**. Aceasta trebuie să fie o relație deschisă, bazată pe o bună comunicare din ambele părți, deoarece atitudinea familiei față de educația copiilor este critică pentru managementul fiecărui caz în parte. Pentru a ajuta copiii este importantă **interrelaționarea** în scopul formării unei echipe cu alți profesori, părinți, membri ai comunității.

Aptitudinile și abilitățile unui profesor incluziv care trebuie dezvoltate în cadrul competenței de interrelaționare includ:

- Implicarea activă a părinților și familiilor în sprijinirea învățării;
- Comunicarea efectivă cu părinții și membri familiei proveniți din diferite medii culturale, etnice, lingvistice și sociale;
- Acceptare și respect.

Toți profesorii incluzivi trebuie să învețe cum să **înțeleagă și să lucreze cu elevi cu nevoi speciale**. Un profesor incluziv știe cum să stabilească un echilibru pentru elevii cu nevoi speciale cu o curriculă adaptată și cu metode de evaluare corespunzătoare. În România profesorii sunt deficitari în ceea ce privește abilități de bază în incluziune, și de aceea ar avea nevoie de cursuri de formare.

Colaborarea și munca în echipă cu alți profesorii sunt abordări esențiale pentru toși profesorii deoarece educația incluzivă necesită o muncă în echipă a tuturor. Munca colaborativă susține învățarea profesională. Școlile au nevoie de un **sistem de sprijin și structuri care oferă ajutor, sfaturi și orientare**.

Aptitudinile și abilitățile unui profesor incluziv care trebuie dezvoltate în cadrul domeniului colaborare și muncă în echipă includ:

- Implementarea la clasă a abilităților de leadership și management care facilitează munca efectivă;
- Predarea și munca în echipe flexibile;
- Munca în comunitatea școlară cu sprijinul resurselor interne și externe;
- Rezolvarea colaborativă a problemelor alături de alți profesioniști;
- Contribuția la lărgirea parteneriatelor școlare cu alte școli, organizații educaționale din comunitate;
- Dezvoltarea unor abilități verbale și nonverbale de comunicare pentru a facilita munca în cooperare cu alți profesioniști;

De asemenea, profesorii pot relaționa mai bine cu elevii dacă lucrează cu ei în afara clasei, de exemplu dacă organizează excursii sau activități în aer liber. În acest fel profesorul este văzut complet diferit de elevi și își va cunoaște mai bine elevii văzând și alte laturi ale personalității lor.

Un profesor incluziv este acela care dorește să acorde o șansă elevilor săi și care le arată încredere. Elevii trebuie să știe că profesorul lor are încredere în ei și în eforturile lor. **Încrederea** este o atitudine cheie de ambele părți.

Principalele atitudini ale unui profesor incluziv:

- Gândire pozitivă
- Abordare constructivă
- Focusare pe găsirea de soluții
- Accent pe activități cu caracter practic
- Reflecție

Dezvoltare personală și profesională continuă – a preda este o activitate de învățare și profesorii își asumă responsabilitatea pentru propria învățare de-a lungul vieții.